

Magnus Heinason – Túrfrágreiðing
Túrus nr. 1618 Sild og svartkjaftur norðanfyrri, tíðarskeið 5-16/5 2016

Fólk frá HAV: Eydna í Homrum, Ebba Mortensen, Jens Arni Thomassen og Poul Vestergaard

Ábyrgd: Jan Arge Jacobsen

Endamál: At kanna nøgdirnar av sild og svartkjafti í økinum norðan fyri Føroyar (Norskahavinum). Ekkókanningin er partur av felagskanningunum av sild og svartkjafti, sum eru skipaðar undir “ICES Working Group of International Pelagic Surveys” (WGIPS), saman við skipum úr Noregi, Íslandi, Russlandi og ES.

Reiðskapur: Flótitrol við svartkjaftabelli/posa. CTD til hydrografiskar kanningar og WP2 netið til ætikanningar.

Um túrin: Farið var av Havnini hósdagin 5. mai klokkan 13. Vit fóru beint á lögdu kósirnar, sum eru vístar á **Mynd 1**. Einar fyra dagar vóru ikki líkindi at trola, so nakað færri trolstøðir vóru tiknar enn upprunaliga ætlað. Annars gekk túrusin sum heild væl. Vit fingtu tikið allar ætlaðu CTD-støðirnar, men mistu 3 WP2 glúpar orsakað av veðri. Síðst á túrinum skuldu salt-, hita- og ætimátningar gerast á standardskurði N. Á fjórðnorðastu støð fingtu vit trupulleikar við CTDini. Aftaná hesa støð fingtu vit tikið salt, hita og dýpi og ætipróvar, men vit fingtu ikki tikið vatnpróvar til evnafrøðiligar og lívfrøðiligar kanningar. Veðrið var gott, meðan vit tóku standardskurðin.

Ætlaðu kósirnar hjá øllum luttakandi skipunum í felagskanningunum eru vístar í **Mynd 2**.

Fyribils úrslit:

Norðhavssild

Nøgdirnar av sild í kanningarøkinum í ár eru nakað størri enn í fjør, og áleið tað sama sum tvey tey undanfarnu árin; kanningarøkið broytist frá ári til árs, so nøgdirnar kunnu tó ikki beinleiðis samanberast. Sildin stóð víða um (**Mynd 3a**). Í syðra parti av kanningarøkinum var sildin um náttina at finna sum ein lind á 10-50 m dýpi og um dagin í smáum torvum á 250-300 m dýpi. Í norðara parti av kannara økinum sást sildin vestanfyrri fyri tað mesta ovarlaga í sjónum, meðan hon longur eysturi sást sum torvur á 250-400 m dýpi – oftast blandað við svartkjafti. Sildin tóktist at standa tættast vestur móti íslenska markinum umleið 65°N (**Mynd 3b**).

Ein meting av samlaðu nøgdini av norðhavssild verður gjørd, tá tølini frá øllum skipunum eru tøk, og hetta verður gjørt í Keypmannahavn um hálfvan juni.

Longdarbýtið av norðhavssild er víst í **Mynd 4**, miðallongdin var 34,1 cm og miðalvektin var 293 g. Hetta er rættuliga stór sild og speglar í ávísan mun, at tilgongdin av sild hevur verið vánalig tey seinna árin. Stór sild var at fáa um stórt sæð alt kanningarøkið, men størsti parturin av smáu sildini var fingin í einum einstøkum háli í landsynningspartinum av kanningarøkinum. Møguliga kann henda smásildin vera heystgýtandi sild, hetta verður kannað í sambandi við aldursgreiningarnar. Aldursgreiningar verða gjørd í landi eftir túrin, og

tá fæst aldursbýti av sildini. Sildin var sum heild hampiliga væl fyri til árstíðina (t.e. eftir gýtingina).

Svartkjaftur

Svartkjaftur var at síggja í øllum eystara parti av kanningarøkinum. Í vestara partinum sást hann sunnanfyri, men tess longur norður vit komu, tess styttri sást hann vestureftir (**Mynd 5**). Útbreiðslan av svartkjafti í føroyska kanningarøkinum í ár líkist nógv útbreiðsluni tvey tey undanfarnu árin.

Longdarbýtið er víst í **Mynd 6**, miðallongdin er 24,6 cm og miðalvektin er 101 g. Í ár fingur vit væl minni av heilt smáum svartkjafti (tað er styttri enn 20 cm) enn tvey tey undanfarnu árin. Harafturímóti fingur vit rættuliga fitt av 20-25 cm longum svartkjafti – helst er talan um 2 og 3 ára gamlan svartkjaft. Aldursgreiningarnar fara at geva greiðari svar um aldurssamansetingina.

Makrelur

Makrelur var fingin í einum háli í vatnskorpuni, sunnaliga á kanningarøkinum. Longdarbýtið er víst í **Mynd 7** – miðallongdin var 35.5 cm og miðalvektin 324 g.

Av tí at makrelur ikki hevur sundmaga, sæst hann illa á ekkóloddinum, tí kunnu úrslitini frá hesum túri ikki nýtast at meta um nøgdin av makreli.

Hydrografi

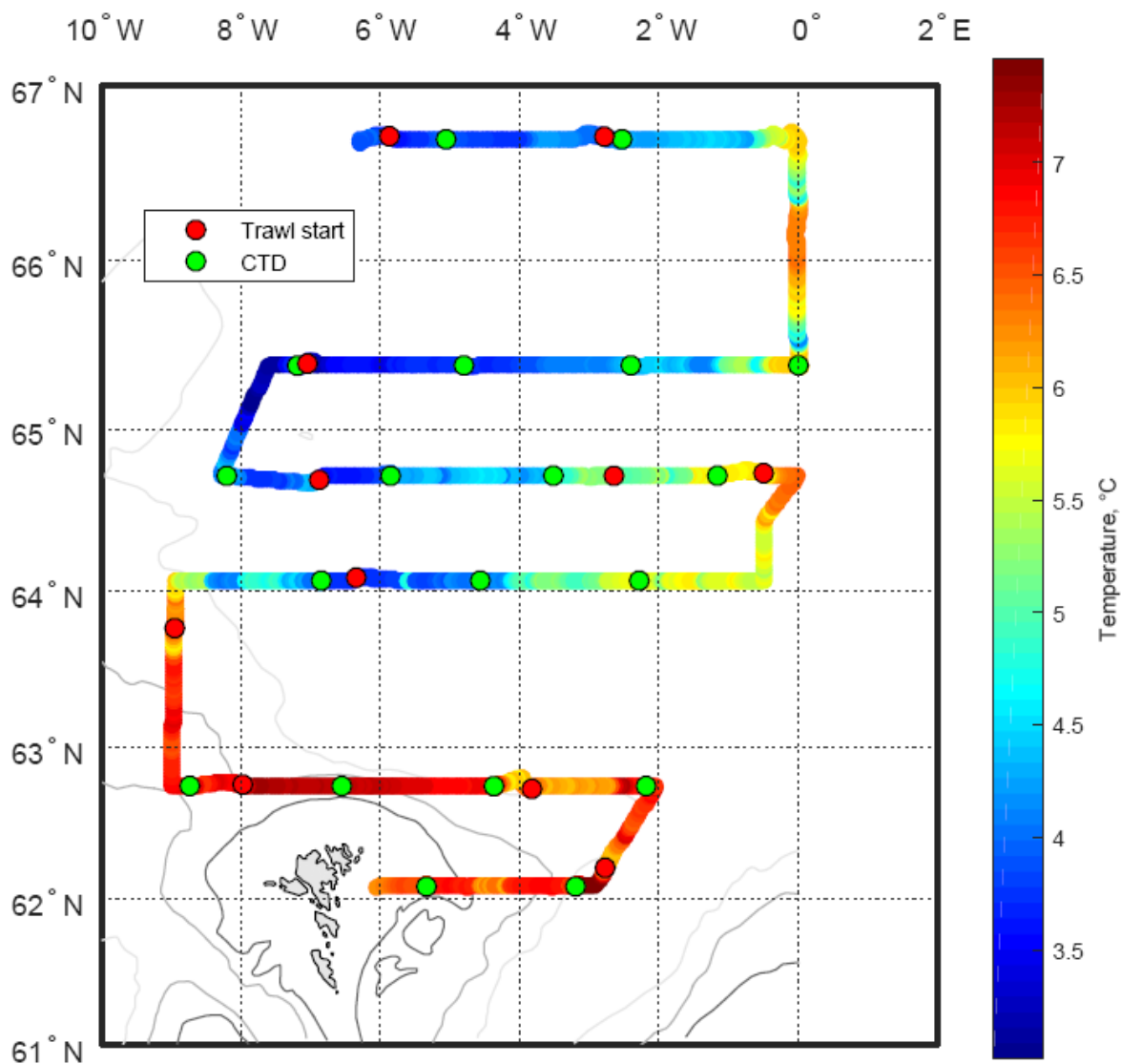
Hitin í vatnskorpuni er vístur í **Mynd 1**, saman við siglingarleiðini á túrinum. Kaldasti sjógvurin var í útnyrðingspartinum av kanningarøkinum.

Prøvatøka: Á túrinum vóru 11 tóg tilsamans. Trolsýnini verða tikin fyri at greina sundur ekkóskriftina undir kanningunum og fyri at kanna støddarbýti av fiskinum. 377 nytrur av sild, 350 av svartkjafti og 25 av makreli vóru tiknar til aldursgreiningar. Sum liður í kanningunum av føðini hjá uppsjóvarfiski eru umleið 100 magar av sild, 70 av svartkjafti og 10 av makreli tiknar til kanningar av teimum fiskum, har nytrur vórðu tiknar. Í alt 16 WP2 (plankton glúpur niður á 200m) og 19 CTD-støðir (hita- og saltmátingar) vórðu tiknar á túrinum, ella fyri umleið 60. hvønn fjórðing, ið siglt varð. Á standardskurði N vóru tiknar 17 CTD- og 14 WP2-støðir, umframt at serligar tøðsølt-, gróður- og CO₂- kanningar vóru gjørdar á 2 støðum.

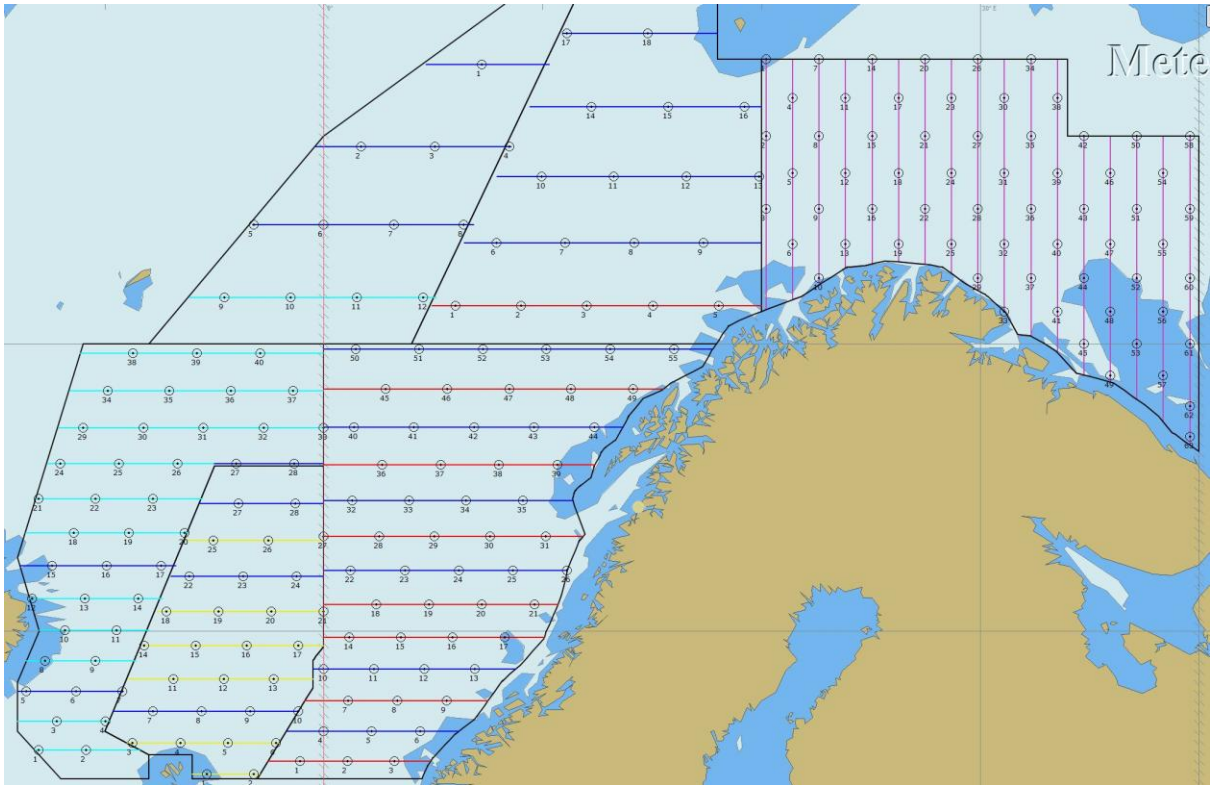
Nær sýnini verða liðugt viðgjørd: Sýnini verða arbeið í landi, og aldursgreinað tilfar skal vera til skjals skjótast gjørligt, og í seinasta lagi 8. juni. Hetta fyri at tølini kunnu gerast klár til stovnsmetingar av norðhavssild og svartkjafti í felags túrfrágreiðingini, sum verður skrivað 21.-23. juni.

Magnus Heinason
hin 16. mai 2016

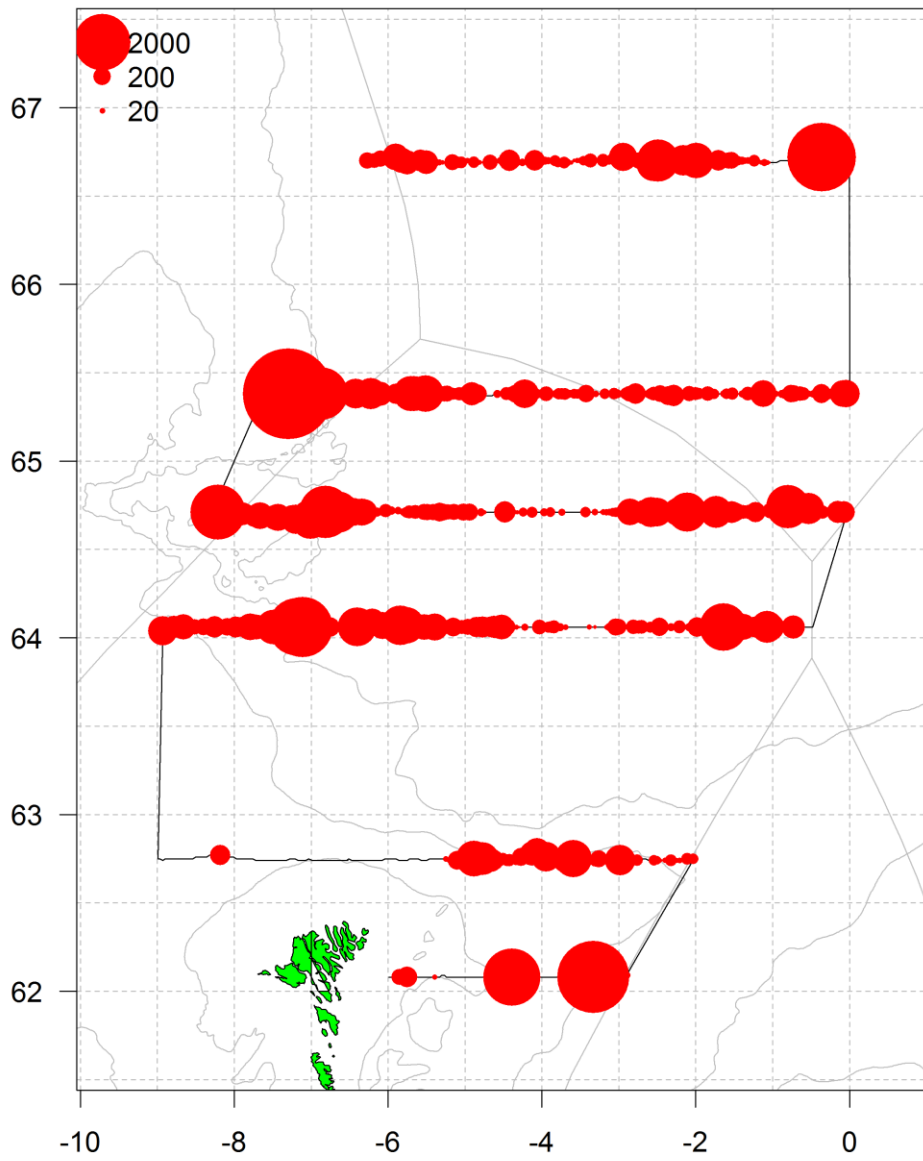
Eydna í Homrum

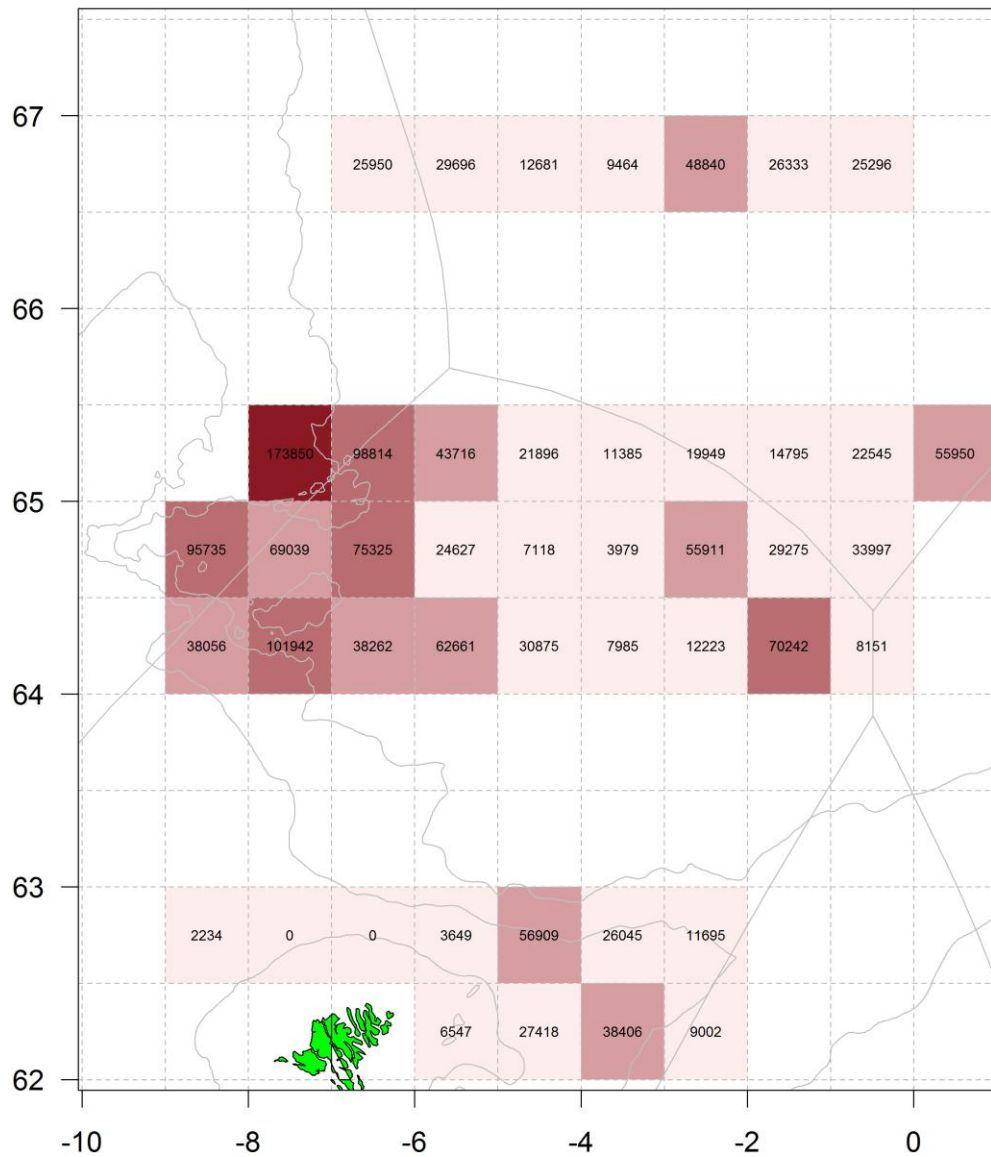
Mynd 1. Siglingarleiðin hjá *Magnusi Heinasyni* á silda- og svartkjaftatúrinum í maí 2016. Tilsamans 19 CTD-stöðir og 11 trolstöðir. Hitin í vatnskorpuni er vístur á siglingarleiðini. Sigldir voru umleið 1650 fjórðingar.

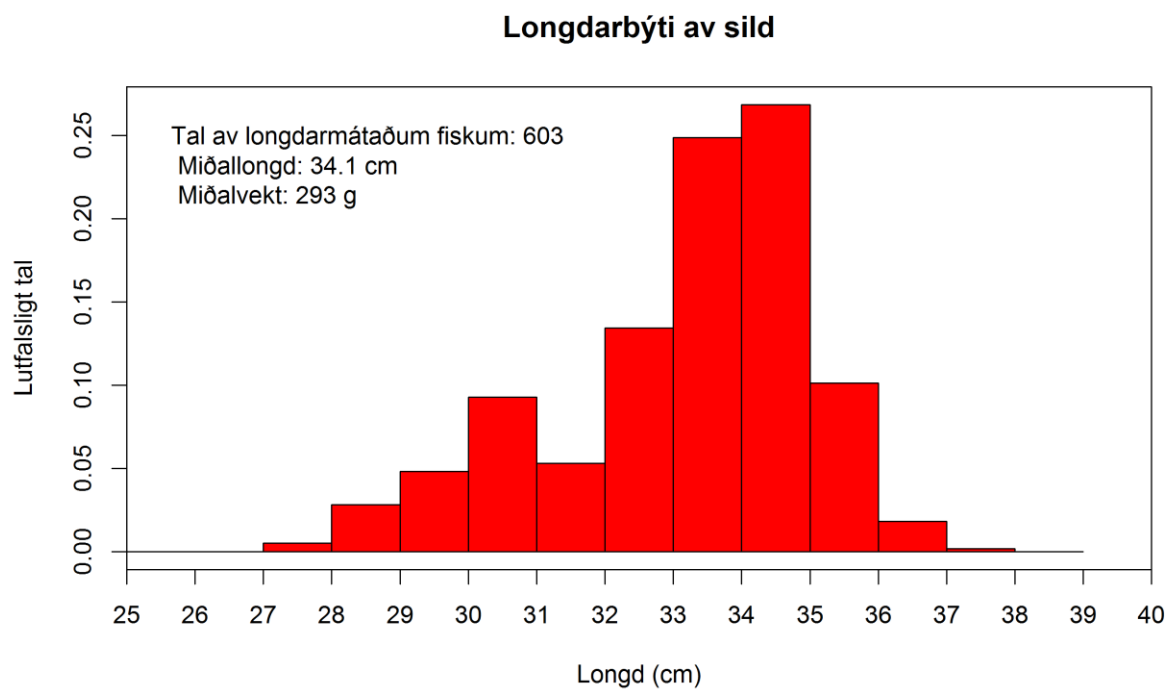
Mynd 2. Aætlaða siglingarleiðin hjá luttakandi skipunum á silda- og svartkjaftakanningunum í mai 2016. Luttakandi fimm skipini eru: *Árni Friðriksson IS*, *Johan Hjort NO*, *Dana EU*, *Fridtjof Nansen RU* og *Magnus Heinason FO*. *Magnus Heinason* sigldi gulu siglingarleiðina norðan fyri Føroyar.

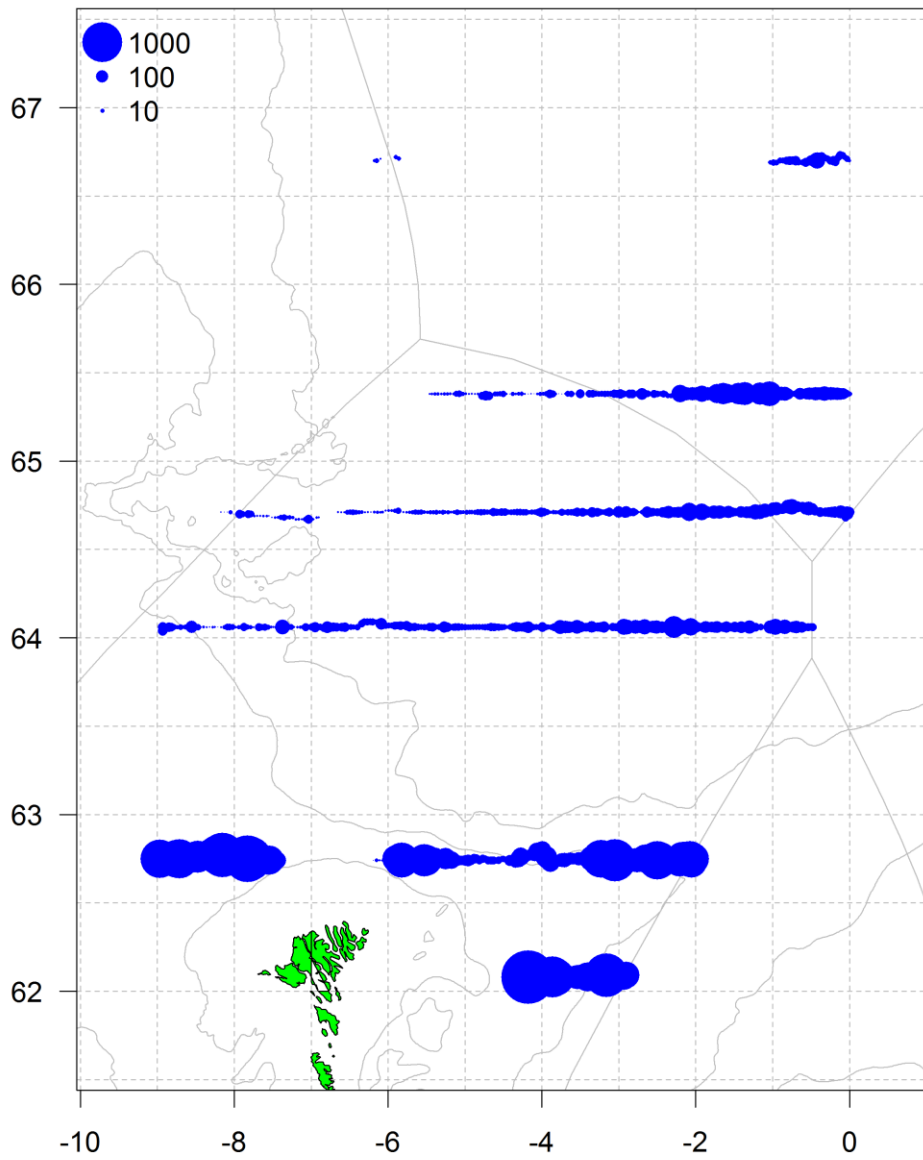
Mynd 3a. Ekkóvirðir av norðhavssild (s_A mm/nm²) á kanningunum norðanfyri 5-16/5-2016. Síklar vísa, hvussu nógv sild stóð undir skipinum.

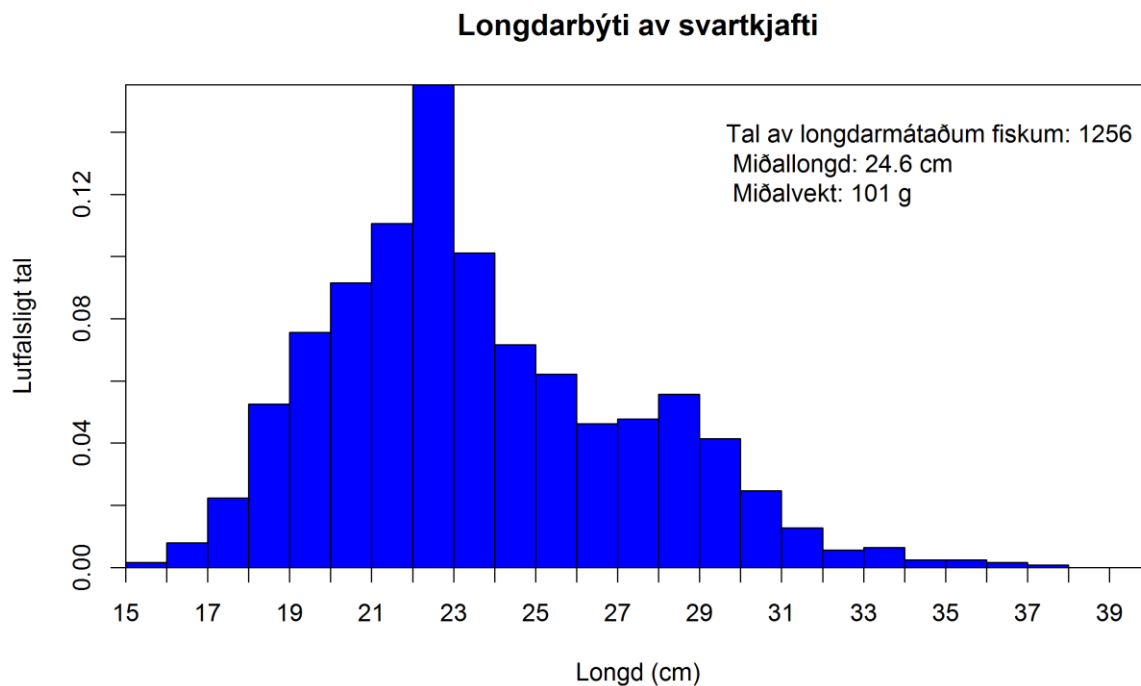
Mynd 3b. Ekkóvirðir av norðhavssild umroknað til nøgd fyri hvønn hagtalspunt (0.5x1 gradir) á kanningunum norðanfyri á túri 1618, 5-16/5 2016.

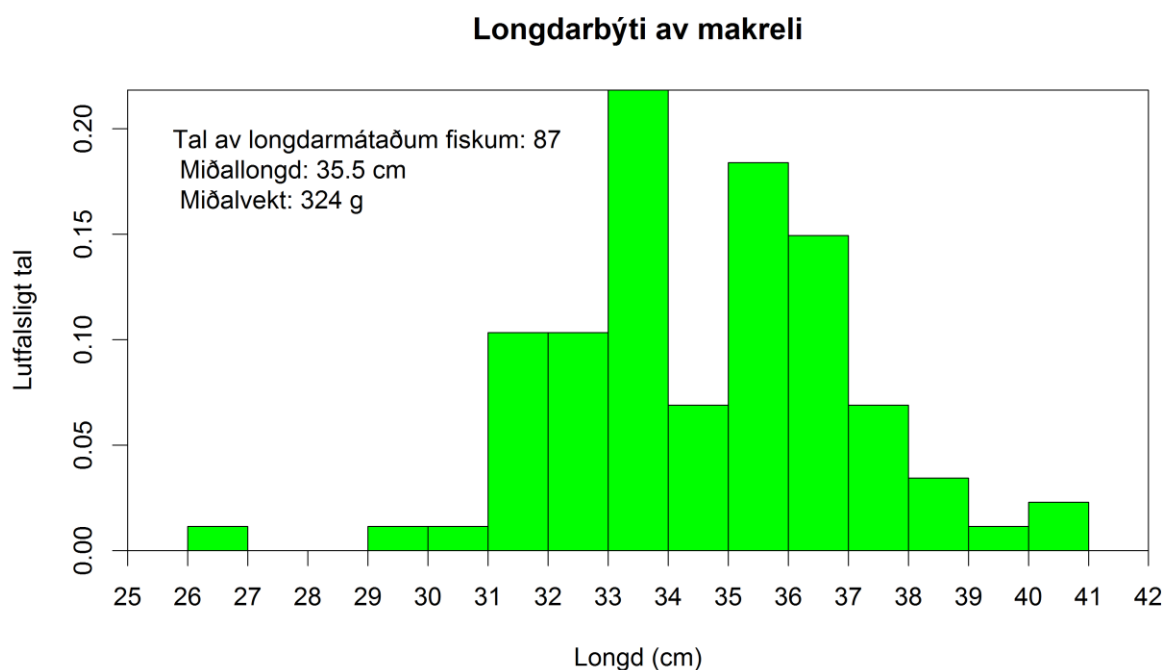
Mynd 4. Longdarbýti av norðhavssild á túri 1618, 5-16/5 2016. Sum heild var rættuliga stór sild fingin.

Mynd 5. Ekkóvirðir av svartkjafti (s_A mm/nm^2) á kanningunum norðanfyri á túri 1618, 5-16/5 2016.

Mynd 6. Longdarbýti av svartkjafti á túri 1618, 5-16/5 2016. Toppurin uml. 22 cm er helst 2 og 3 ára gamal svartkjaftur.

Mynd 7. Longdarbýti av makreli á túri 1618, 5-16/5 2016. Makrelurin var fingin í einum háli í vatnaskorpuni sunnaliga í kanningarøkinum.